מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את ההבדל בין כותרת מושכת לכותרת מטעה
- לזהות שורשים ומשפחות מילים (כ־ת־ר מול כ־ת־ב, ע־ר־ך, ק־ר־א)
- להכיר את משקל קְטִילָה כשם פעולה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הנקרא

1. ב – על תשומת הלב של הקוראים
2. א – קצרה, ברורה ומעוררת סקרנות
3. ב – הוא מפסיק להאמין לכותרות של האתר
4. א – לחלון ראווה שמה שמוצג בו באמת נמצא בחנות
5. ב – להביא את הסיפור ולכתוב את הכתבה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא פוגעת באמון הקוראים ומאבדת אותם בהמשך
2. נכון – כך נאמר במפורש בטקסט
3. לא נכון – קורא ביקורתי בודק, בעוד קורא חשדן פוסל הכול
4. נכון – זה אחד משלושת הכללים שהוזכרו
5. לא נכון – היא מהשורש כ־ת־ר, כמו כֶּתֶר

חלק ג' – השלמת מילים

1. מכתירה
2. עורך
3. משאב
4. כול
5. קטילה
6. פער

חלק ד' – התאמת שורשים ומילים

- 1 – א (כותרת)
- 2 – ב (כתבה)
- 3 – ד (עריכה)
- 4 – ה (קריאה)
- 5 – ג (משקל של שם פעולה)

חלק ה' – כתיבה ומיון

1. כ־ת־ב: כתבה, כתב, מכתב. כ־ת־ר: הכתרה, כתר, כותרת.
2. כותרת שמבטיחה הפתעה שהכתבה לא מקיימת; הקוראים מתאכזבים והאתר מאבד אמון.
3. כתב/כתבת, כתיבה; עורך/עורכת, עריכה.

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. לבדוק שהכותרת המדויקת מבוססת על עובדה מהכתבה, וששההסבר מזהה הבטחה ריקה מול הבטחה מקוימת.
2. לבדוק התייחסות לדרמטיות הדימוי ולזיהוי העצמי-רפלקסיבי שהכותרת משתמשת בטכניקה שהיא מתארת.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבנה שכותרת פיתוי מבטיחה ולא מקיימת ופוגעת באמון
- זיהוי השורש כ־ת־ר וההקשר לכתר
- זיהוי תבנית קטילה בדוגמאות כמו עריכה וקריאה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח עם כותרות אמיתיות מודפסות ולבקש לסדר על ציר מדויקת-פיתוי בלי לציין מקור
- להדגיש בכיתה את ההבדל בין שורש כ־ת־ר לשורש כ־ת־ב כי התלמידים נוטים להתבלבל
- בחלק הפתוח כדאי לתת דוגמה מהכיתה כדי לעזור לתלמידים להתחיל

דף תרגול: הקרב על תשומת הלב

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הטקסט מספר איך עיתונים כותבים כותרות. יש כותרות טובות ויש כותרות שמבטיחות דברים שלא קיימים בכתבה.

📖 מילון קטן:

כותרת	המשפט הראשי בראש הכתבה
כותרת פיתוי	כותרת שמבטיחה דבר שהכתבה לא באמת נותנת
עורך/עורכת	מי שמחליט איך הסיפור יוצג ולעיתים כותב את הכותרת
אמון	תחושת ביטחון שאפשר להאמין למישהו
משאב	דבר בעל ערך שיש ממנו כמות מוגבלת
ביקורתי	מי שבודק ומשווה לפני שהוא מאמין
פער	רווח בין מה שיודעים למה שרוצים לדעת
מִשְׁקַל קְטִילָה	תבנית של שם פעולה, כמו עריכה וכתיבה

1 חלק א' – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. במה הכותרות מתחרות?

א) על מקום בעיתון ב) על תשומת הלב של הקוראים ג) על מספר המילים ד) על שם הכתב

2. מה צריך להיות בכותרת טובה?

א) קצרה, ברורה ומעוררת סקרנות ב) ארוכה, מסובכת ומפתיעה ג) צבעונית, גדולה ומודגשת

ד) משעשעת, קצרה ומוזרה

3. מה קורה לקורא כשהוא מתאכזב שוב ושוב?

א) הוא ממשיך להאמין ב) הוא מפסיק להאמין לכותרות של האתר ג) הוא קורא יותר

ד) הוא כותב תגובה

4. עם מה משווים כותרת טובה בטקסט?

א) לחלון ראווה שמה שמוצג בו באמת נמצא בחנות ב) לשלט חוצות ג) לשער של ספר

ד) לכרזה בקולנוע

5. מה עושה הכתב?

א) לכתוב את הכותרת בלבד ב) להביא את הסיפור ולכתוב את הכתבה ג) לעצב את העיתון

ד) לבדוק שגיאות כתיב

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כותרת פיתוי מועילה לאתר בטווח הארוך	☐	☐
2	לפי הטקסט האמון הוא הנכס החשוב ביותר של אתר חדשות	☐	☐
3	קורא ביקורתי פוסל כל כותרת מראש	☐	☐
4	אחד מכללי האצבע הוא לא להגזים במספרים בכותרת	☐	☐
5	המילה כותרת היא מהשורש כ־ת־ב	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. הכותרת _____ את הכתבה, כמו כתר שעל ראש

2. ה_____ והעורכת מחליטים איך הסיפור יוצג

3. מילה שמשמעה דבר בעל ערך בכמות מוגבלת היא _____

4. קריאה ביקורתית אינה הופכת אותנו לחשדנים ב_____

5. המילים עריכה, קריאה וכתיבה בנויות במשקל _____

6. הרווח בין מה שיודעים למה שרוצים לדעת נקרא _____

4 חלק ד׳ – התאמת שורשים ומילים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כ־ת־ר	___	**א.** כותרת
2. כ־ת־ב	___	**ב.** כתבה
3. ע־ר־ך	___	**ג.** משקל של שם פעולה
4. ק־ר־א	___	**ד.** עריכה
5. קְטִילָה	___	**ה.** קריאה

5 חלק ה׳ – כתיבה ומיון

ענו בקצרה.

1. מיינו לשתי משפחות: כתבה, הכתרה, כתב, מכתב, כתר, כותרת. כתבו את השורש של כל משפחה.

2. הסבירו במילים שלכם מהי כותרת פיתוי ולמה היא פוגעת באתר עצמו.

3. כתבו שם מקצוע ושם פעולה מהשורש כ־ת־ב, ושם מקצוע ושם פעולה מהשורש ע־ר־ך.

6 חלק ו׳ – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אירוע אמיתי מחיי הכיתה. כתבו לו כותרת פיתוי וכותרת מושכת ומדויקת, והסבירו ב-3 משפטים מה ההבדל ביניהן.

2. הטקסט משתמש במילים ממלחמה (הקרב, נלחמות, נאבקו). מה הבחירה הזאת מוסיפה, והאם הכותרת עצמה 'כותרת מושכת'?

כרטיס יציאה

מהי כותרת פיתוי ולמה היא מזיקה?

מהו השורש של המילה כותרת, ומה משמעותו?

מהו משקל קטילה ותנו שתי דוגמאות מהטקסט

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀